

Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2021

Door bijzondere omstandigheden kan iemand extra noodzakelijke kosten maken, waarin zijn of haar inkomen niet voorziet. In dat geval bestaat er in beginsel recht op bijzondere bijstand (artikel 35 lid 1 Participatiewet). Voor zover de belanghebbende voor dergelijke kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening en deze uitgaven naar het oordeel van het college evenmin uit de eigen middelen kunnen worden voldaan, kan daarvoor bijzondere bijstand worden verstrekt.

1. Algemene voorwaarden

Voor het recht op bijzondere bijstand zijn de algemene voorwaarde onverkort van toepassing; belanghebbende moet voldoen aan de algemene voorwaarden om überhaupt recht te hebben op bijzondere bijstand. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in de artikelen 11 tot en met 13 van de Participatiewet. De voorwaarden zijn bijvoorbeeld het hebben van een geldige verblijfsvergunning en een leeftijd van 18 jaar en ouder.

Om recht te hebben op bijzondere bijstand is niet vereist dat belanghebbende ook recht heeft op algemene bijstand ingevolge de Participatiewet. Ook degene die uit andere bron dan een bijstandsuitkering beschikt over een inkomen, dat naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet toereikend is ter voorziening in bepaalde bijzondere noodzakelijke kosten, kan een beroep op bijzondere bijstand doen.

1.1 Voorliggende voorzieningen

Artikel 15 lid 1 Participatiewet bepaalt dat er geen recht op bijstand bestaat indien een beroep kan worden gedaan op een passende en toereikende voorliggende voorziening. Het college zal bij iedere aanvraag bijzondere bijstand dus moeten beoordelen of er sprake is van een voorliggende voorziening. Indien er een voorliggende voorziening aanwezig is, komt het college niet meer toe aan een toetsing van artikel 35 lid 1 Participatiewet (hoofdstuk 2 van deze beleidsregels – het beoordelingskader).

1.2 Moment van indiening van de aanvraag om bijzondere bijstand

In beginsel verbiedt artikel 44, lid 1 Participatiewet bijstandsverlening vanaf een eerdere datum dan de datum waarop belanghebbende zich heeft gemeld voor bijstandsverlening. Dit verbod op bijstandsverlening met terugwerkende kracht geldt ook voor bijzondere bijstand. Een aanvraag voor bijzondere bijstand wordt altijd vooraf ingediend, ook wanneer nog niet bekend is hoe hoog de kosten van hetgeen waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd zullen zijn. De reden dat het verbod op bijstandsverlening met terugwerkende kracht ook geldt voor de bijzondere bijstand, is dat de noodzaak van de kosten moet kunnen worden vastgesteld door het college.

Bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van een aanvraag tot bijstandsverlening met terugwerkende kracht, dient het college zich een oordeel te vormen over de vraag op welk tijdstip de kosten gemaakt zijn. Het tijdstip waarop de kosten gemaakt zijn wordt niet bepaald door de facturatedatum (het tijdstip waarop de rekening gepresenteerd wordt) maar door het tijdstip waarop de kosten zijn opgekomen (bijvoorbeeld een bestelling plaatsen of een afspraak maken voor een tandartsbehandeling). Een aanvraag om bijzondere bijstand moet ingediend worden vóór het moment waarop de kosten worden gemaakt. Het college is dan in staat om zijn eigen onderzoek naar de (medische) noodzaak in te stellen zonder voor een voldongen feit te worden gesteld. Een belanghebbende dient te wachten op een beschikking van het college (besluit op de aanvraag) omtrent het al dan niet vergoeden van de kosten. Het op eigen initiatief kosten maken, zonder dat er een beslissing van het college van burgemeester en wethouders aan ten grondslag ligt, wordt gezien als de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende.

Een uitzondering hierop is als de noodzaak van de kosten op een eenvoudige manier kan worden vastgesteld. Dan wordt toegestaan dat de aanvraag binnen een maand nadat de kosten zijn gemaakt wordt ingediend.

Een verdere uitzondering zijn bijzondere, individuele omstandigheden. Wordt een aanvraag later dan een maand nadat de kosten zijn gemaakt ingediend, dan kan worden afgeweken indien sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor de bijzondere bijstand achteraf wordt aangevraagd. Deze omstandigheden moeten door belanghebbende bij het indienen van de aanvraag worden gemotiveerd.

Omdat er bij rechtsbijstand, bewindvoering, curatorschap en mentorschap altijd een uitspraak van de rechter of een Civiel Toevoeging aan ten grondslag ligt (en de noodzaak daardoor achteraf is vast te stellen) wordt er voor deze kosten, onder bepaalde voorwaarden, een algemene uitzondering gemaakt.

Zie hiervoor hoofdstuk 7 van deze beleidsregels: 'advocaatkosten, griffiekosten, kosten voor bewindvoering, mentorschap en curatorschap'.

1.3 Zeer dringende redenen

Artikel 16 Participatiewet bepaalt dat het college aan een persoon die geen recht op bijstand heeft, gelet op alle omstandigheden, bijstand kan verlenen indien zeer dringende redenen daartoe noodzaken. Uitsluitend vanwege het feit dat het de belanghebbende ontbreekt aan financiële middelen kan nog niet worden gesproken van zeer dringende redenen. Vast dient te staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is, aldus de wetgever. De rechter sluit zich hier volledig bij aan door te stellen dat van zeer dringende redenen in het algemeen slechts sprake kan zijn in geval van een acute noodsituatie, te weten een situatie die van levensbedreigende aard is of blijvend ernstig letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben. Gelet op bovenstaande uitleg zal artikel 16 Participatiewet in de praktijk slechts zelden toegepast kunnen worden.

1.4 Bestedingsverplichting

Aan rechten zijn meestal ook verplichtingen verbonden; zo ook aan het recht op bijzondere bijstand. Naast de verplichtingen die ingevolge hoofdstuk II Participatiewet in elk geval aan de bijstand verbonden zijn, dan wel daaraan door het college verbonden worden, kan het college vanaf de dag van melding als bedoeld in artikel 44 lid 2 Participatiewet verplichtingen opleggen die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand (artikel 55 Participatiewet). Het belangrijkste voorbeeld van deze individuele verplichting is de bestedingsverplichting. Dit houdt in dat de bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt.

1.5 Medisch advies

Voor een aantal kostensoorten wordt gevraagd om een medisch advies alvorens tot bijstandsverlening wordt overgegaan. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden. Er wordt een medisch advies gevraagd als:

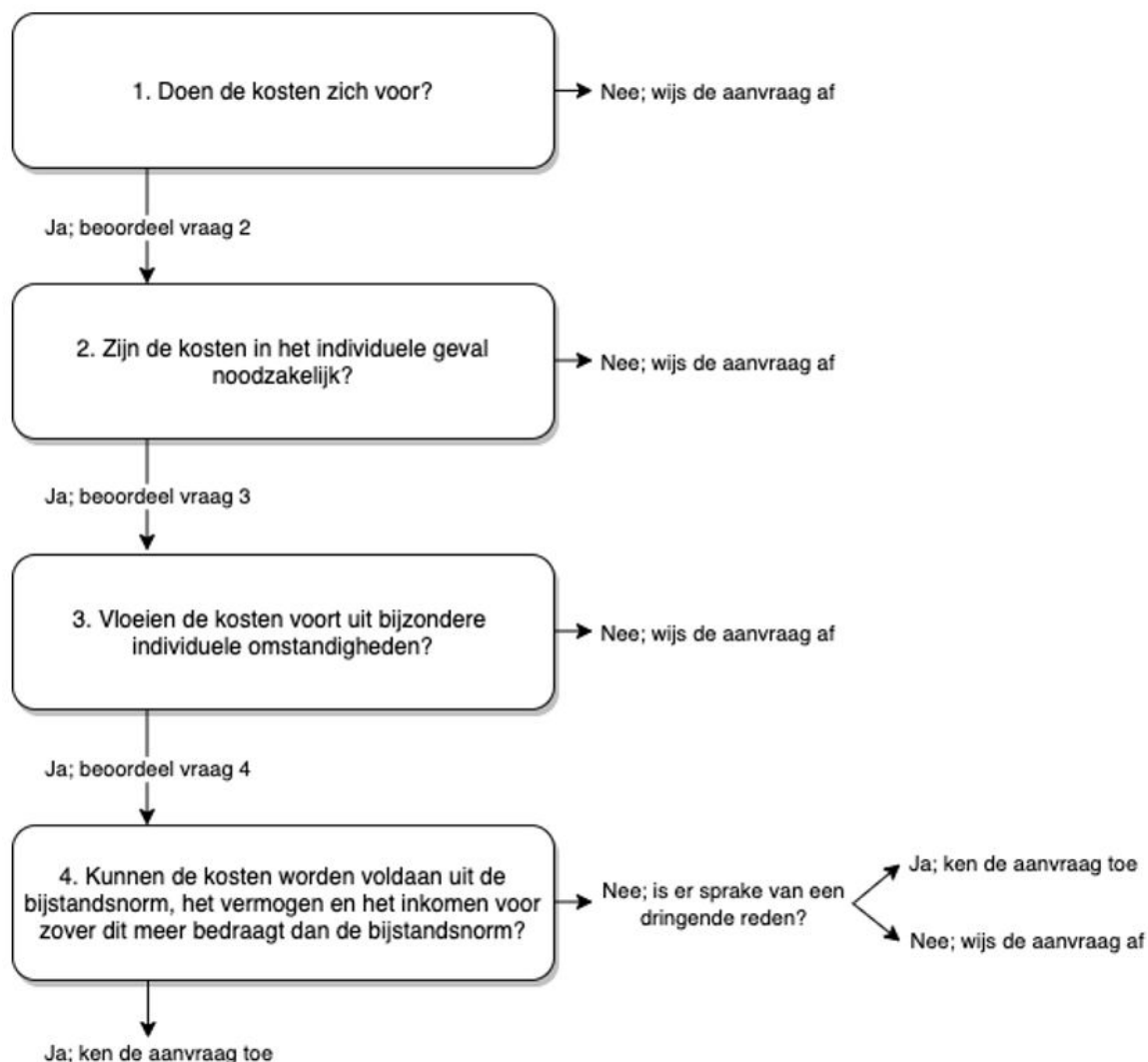
- verwacht wordt dat de kosten het bedrag van € 300,- overschrijden;
- de klantmanager twijfelt over de noodzaak van de kosten;
- de klantmanager voornemens is de aanvraag af te wijzen.

In de hier niet genoemde gevallen kan de noodzaak van de kosten door de klantmanager worden vastgesteld.

2. Beoordelingskader (vier vragen)

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) leidde uit het voormalige artikel 35 lid 1 van de Wet werk en bijstand, de voorloper van de huidige artikel 35 Participatiewet, een dwingende volgorde af waarin het college de diverse aspecten van het recht op bijzondere bijstand dient te beoordelen. Bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand is het van belang dat onderstaande volgorde wordt aangehouden - *nadat is vastgesteld dat er geen voorliggende voorziening aanwezig is.*

1. Doen de kosten zich daadwerkelijk voor?
2. Zijn de kosten noodzakelijk?
3. Komen de kosten voort uit bijzondere omstandigheden?
4. Kunnen de kosten worden betaald uit het inkomen en/of het vermogen van de aanvrager?

2.1 Doen de kosten zich daadwerkelijk voor?

Wil een belanghebbende in aanmerking komen voor bijzondere bijstand voor bepaalde kosten dan zal hij de gestelde kosten ook daadwerkelijk moeten maken. De belanghebbende heeft in dit kader een aantoonplicht. Belanghebbende dient aan te tonen dat de kosten waarvoor hij of zij bijzondere bijstand vraagt ook daadwerkelijk zijn of worden gemaakt. Het aantonen van de kosten kan bijvoorbeeld door middel van het overleggen van bewijsstukken in de vorm van offertes of nota's. Bij een offerte zal achteraf een betalingsbewijs moeten worden overlegd. Als belanghebbende niet (met nota's) aan kan tonen dat de bijzondere bijstand is besteed conform de toekenning ervan, dan kan worden vastgesteld dat hij de inlichtingenplicht niet is nagekomen. Het recht op bijzondere bijstand is dan niet vast te stellen en zal het college de aanvraag afwijzen dan wel overgaan tot intrekking en terugvordering.

2.2 Zijn de kosten noodzakelijk?

Het is alleen mogelijk om bijzondere bijstand te verlenen voor noodzakelijke kosten van het bestaan. Het begrip 'noodzakelijke kosten' moet worden vastgesteld in het individuele geval.

Artikel 14 van de Participatiewet rekent in ieder geval niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan:

- de voldoening aan alimentatieverplichtingen;
- de betaling van een boete;
- geleden of toegebrachte schade;
- vrijwillige premiebetaling in het kader van een publiekrechtelijke verzekering;
- kosten van medische handelingen en verrichtingen die gerekend kunnen worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde als bedoeld in de Wet op bijzondere medische verrichtingen, of wanneer zodanige medische behandelingen en verrichtingen buiten Nederland plaatsvinden.

2.3 Zijn de kosten gemaakt door bijzondere omstandigheden?

Er bestaat alleen recht op bijzondere bijstand indien er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval. Bij de vraag naar een bijzondere omstandigheid dient ook te worden gekeken

naar de mogelijkheden om te reserveren. Dit geldt bijvoorbeeld voor (transport)kosten in verband met verhuizing, stoffering van de woning en de aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen. In beginsel geldt dat voor voorzienbare uitgaven gereserveerd dient te worden.

Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, in verband met de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid an sich. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de Participatiewet.

2.4 Kunnen de kosten worden betaald uit de aanwezige middelen?

De vraag of de kosten kunnen worden voldaan uit de aanwezige middelen kan worden opgesplitst in drie delen:

1. kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm?
2. kunnen de kosten worden voldaan uit de individuele inkomensvoetstuk en/of de individuele studietoeslag?
3. kunnen de kosten worden voldaan uit het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

Kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm?

In beginsel geldt dat de algemene bijstandsnorm toereikend is. Deze norm is immers bedoeld voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan inclusief een component reservering. De algemene bijstand is een uitkering voor levensonderhoud die als het ware is opgebouwd uit een aantal deelluikeringen: één voor woonkosten, één voor kleding, één voor voedsel etc. Er bestaat alleen recht op bijzondere bijstand wanneer een van de deelluikeringen van de algemene bijstand niet in de specifieke kosten voorziet. Algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan waarin de bijstandsnorm voldoet zijn bijvoorbeeld kosten voor een telefoon, een huisdier, identiteitskaart, duurzame gebruiksgoederen etc.

Kunnen de kosten worden voldaan uit de Individuele inkomensvoetstuk en de Studietoeslag?

Evenals de algemene bijstand is de individuele inkomensvoetstuk niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het betreft een algemene inkomensondersteunende maatregel. De gemeente bepaalt zelf in hoeverre de individuele inkomensvoetstuk en de studietoeslag als draagkracht meetelt. Het college heeft besloten de individuele inkomensvoetstuk en de studietoeslag niet als inkomen te zien bij de beoordeling van bijzondere bijstand.

Kunnen de kosten worden voldaan uit het inkomen en/of vermogen van belanghebbende?

Het deel van het inkomen en/ of vermogen dat mag worden aangewend om zelf in de kosten te voorzien heet 'draagkracht'. Als men niet voldoende draagkracht heeft om de kosten te betalen, kan men recht hebben op bijzondere bijstand. Heeft men deels voldoende draagkracht dan kan er, met aftrek van de draagkracht, bijzondere bijstand worden vergoed. Een hoger inkomen en/of vermogen leidt dus tot meer draagkracht en daarmee tot een lager recht. Hoe de draagkracht wordt berekend wordt toegelicht in het volgende hoofdstuk.

3. Draagkracht

Voor de vaststelling van de draagkracht zijn de volgende twee componenten van belang:

1. welke middelen in aanmerking worden genomen als inkomen en/of vermogen en
2. welk deel van deze in aanmerking te nemen middelen ingezet kan worden ter voldoening van de bijzondere kosten (draagkrachtruimte).

3.1 In aanmerking te nemen middelen

De in aanmerking te nemen middelen bestaan uit:

- middelen uit inkomen en
- middelen uit vermogen.

Het college heeft in het kader van de bijzondere bijstand vrijheid in de vaststelling van welke middelen bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Het in aanmerking te nemen inkomen

De Participatiewet laat sommige inkomensonderdelen buiten beschouwing voor de beoordeling van algemene bijstand. Dit betreft bijvoorbeeld kinderbijslag, een vrijwilligersvergoeding, een mantelzorgwaardering, de jonggehandicaptenvergoeding etc. Het college hanteert, voor de beoordeling van bijzondere bijstand, dezelfde inkomensonderdelen als de algemene bijstand. Dat betekent dat het inkomen gelijk is aan (de som van) alle netto inkomensbestanddelen waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken zoals vastgelegd in artikelen 31 t/m 33 van de Participatiewet.

Indien er sprake is van een minnelijk of wettelijk schuldhulpverleningstraject wordt de inkomensgrens afgezet tegen het 'vrij te laten bedrag'. Zie voor meer informatie het hoofdstuk over schulden.

Het in aanmerking te nemen vermogen

Bij het vaststellen van vermogen voor de bijzondere bijstand wordt eveneens de Participatiewet gevolgd. Het in aanmerking te nemen vermogen is gelijk aan (de som van) alle netto vermogensbestanddelen waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken (artikel 34 Participatiewet). Het vermogen mag niet meer zijn dan de hoogte zoals die geldt voor de algemene bijstand zoals vastgelegd in artikel 34 lid 3 van de Participatiewet.

Een bijstandsgerechtigde mag van zijn uitkering sparen zonder dat dit consequenties heeft voor zijn uitkering voor levensonderhoud. Middels artikel 34 lid 2, c van de Participatiewet wordt spaargeld dat opgebouwd is tijdens de periode waarin bijstand wordt ontvangen vrijgesteld. Dit is eigen aan de aard van algemene bijstand. Men dient met een uitkering te reserveren voor een babyuitzet, een eventuele verhuizing en de vervanging van duurzame gebruiksgoederen etc. Door deze voorwaarde op te nemen in de Participatiewet kan belanghebbende hiervoor sparen zonder dat zijn of haar uitkering wordt beëindigd. Voor de bijzondere bijstand geldt dit niet. Dit kan dus betekenen dat een aanvraag bijzondere bijstand van een bijstandsgerechtigde wordt afgewezen omdat hij of zij over voldoende middelen beschikt.

3.2 Draagkrachtruimte

Om te bepalen of belanghebbende de bijzondere kosten kan voldoen uit zijn inkomen en/of vermogen dient te worden bepaald wat de draagkrachtruimte is. De draagkrachtruimte is het verschil tussen het inkomen van belanghebbende en de bijstandsnorm. In geval van bijzondere noodzakelijke kosten hoeft niet de volledige draagkrachtruimte in het inkomen en/of vermogen aangesproken te worden. Burgemeester en wethouders stellen de draagkrachtruimte vast. Dit is het inkomen en vermogen dat iemand moet aanwenden om de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd te betalen.

De draagkracht wordt in mindering gebracht op de te verlenen bijzondere bijstand.

- Bij periodieke bijzondere bijstand wordt de jaardraagkracht omgerekend naar een maand en vervolgens op de maandelijks voor bijstand in aanmerking komende kosten in mindering gebracht;
- Bij incidentele bijzondere bijstand wordt de volledige jaardraagkracht op de noodzakelijke kosten in mindering gebracht.

Draagkrachtruimte uit inkomen

De gemeente Enkhuizen hanteert verschillende normen voor draagkrachtruimte bij algemene kosten en bijzondere kosten.

Drachtkracht voor algemene kosten

De gemeente Enkhuizen hanteert bij bijzondere bijstand voor algemene kosten draagkracht vanaf 100% van de bijstandsnorm. Voor deze kosten wordt vanaf 100% van de bijstandsnorm 100% van het meerdere als draagkracht gezien. Dit betekent dat iedere inwoner die een beroep doet op de bijzondere bijstand voor algemene kosten van bestaan zijn of haar inkomen boven de bijstandsnorm geheel zal moeten aanwenden om de kosten te betalen. Algemene kosten zijn bijvoorbeeld de woonkostentoeslag bij een eigen woning, kosten voor bewindvoering en bij toeslagen voor levensonderhoud.

Drachtkracht voor bijzondere kosten

De gemeente Enkhuizen hanteert voor alle andere kosten draagkracht vanaf 120% van de bijstandsnorm. Voor deze kosten wordt vanaf 120% van de bijstandsnorm 35% van het meerdere als draagkracht gezien. Dit betekent dat iedere inwoner die een beroep doet op de bijzondere bijstand voor bijzondere kosten zijn of haar inkomen boven 120% van de bijstandsnorm gedeeltelijk zal moeten aanwenden om de kosten te betalen.

Draagkracht uit vermogen

Het vermogen wordt volledig in aanmerking genomen voor zover dit meer bedraagt dan het buiten beschouwing te laten vermogen als bedoeld in de Participatiewet (artikel 34 lid 3 Participatiewet).

3.3 Draagkrachtperiode

Op grond van de laatste volzin van artikel 35, lid 1 Participatiewet bepaalt het college het begin en de duur van de periode waarover het vermogen en het inkomen in aanmerking wordt genomen. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 40 Algemene bijstandswet waarin voorheen de bepalingen inzake de draagkracht(periode) waren neergelegd, komt naar voren dat in beginsel de draagkracht over een periode van een jaar in aanmerking wordt genomen. Dat wil zeggen: de periode van 12 maanden volgend op de aanvraag voor de verlening van bijzondere bijstand. Gedurende de draagkrachtperiode wordt de vastgestelde draagkracht in mindering gebracht op de voor bijzondere bijstand in aanmerking komende kosten. De periode waarover de draagkracht geldt, de draagkrachtperiode, begint op de eerste dag van de maand waarin de bijzondere bijstandsaanvraag wordt ingediend en wordt vastgesteld voor

een periode van 12 maanden. Indien de aanvraag later is ingediend, vanaf de eerste dag van de maand waarin de kosten zijn ontstaan. Na deze periode dient de draagkracht opnieuw te worden vastgesteld.

Indien het een verlenging van periodieke bijstand betreft wordt de draagkrachtperiode aansluitend op het voorgaande draagkracht jaar vastgesteld.

De draagkrachtperiode wordt voor een kortere periode dan twaalf maanden vastgesteld, indien de aard van de bijzondere kosten daartoe aanleiding geeft. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als periodieke bijstand voor een korte periode wordt verstrekt of indien de bijzondere kosten toegerekend kunnen worden aan een bepaalde periode zoals eigen bijdrage tijdelijke opname of reiskosten in verband met bezoek familielid in ziekenhuis. In dat geval wordt van deze periode uitgegaan.

De toekenningperiode wordt voor maximaal de duur van de draagkrachtperiode vastgesteld.

3.4 Wijziging draagkracht tijdens de draagkrachtperiode

In het belang van de rechtszekerheid en de uitvoeringspraktijk geldt als uitgangspunt dat de draagkracht binnen de vastgestelde draagkrachtperiode in beginsel voor die periode definitief is. Met andere woorden: een eenmaal vastgestelde draagkracht wordt in beginsel niet meer aangepast.

Slechts bij gewijzigde omstandigheden waardoor de draagkrachtruimte meer dan €100,- per maand is gewijzigd, zowel naar boven als naar beneden, is daarvoor aanleiding. Bij het aanvaarden van regulier werk wordt de draagkrachtberekening niet gewijzigd. Dit draagt bij aan het tegengaan van de armoedeval en bevordert de uitstroom naar regulier werk.

4. Hoogte van de kosten

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt verder bepaald door de hoogte van de kosten waarvoor belanghebbende bijzondere bijstand aanvraagt.

4.1 Goedkoopste adequate voorziening

De hoogte van de te verlenen bijzondere bijstand wordt (individueel) bepaald door de hoogte van de noodzakelijke kosten. Daarbij geldt als uitgangspunt dat, wanneer ter zake van bepaalde kosten meerdere (adequate) voorzieningen mogelijk zijn, voor de goedkoopste voorziening moet worden gekozen. Daarom kan worden volstaan met een vergoeding ter hoogte van de goedkoopste adequate voorziening. Kiest belanghebbende voor een relatief dure voorziening, terwijl er goedkopere alternatieven zijn, dan leidt dit ertoe dat slechts de kosten van deze goedkope voorzieningen voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. De meerkosten komen voor rekening van belanghebbende.

Voor reis- of vervoerskosten betekent dit dat in het algemeen vergoeding op basis van het goedkoopste openbaar vervoer toereikend is.

Bij de verlening van bijzondere bijstand voor bijzondere kosten is vaak behoefte aan richtprijzen voor het vaststellen van de hoogte van de bijzondere bijstand. Het college heeft bij de verlening van bijzondere bijstand de beleidsvrijheid om richtprijzen als uitgangspunt voor de hoogte van de bijstand te gebruiken. De volgende bronnen worden als uitgangspunt genomen voor de vaststelling van de noodzakelijke hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand:

- Voor medische kosten: de Regeling zorgverzekering;
- Het Prijzenboekje;
- voor alle overige kosten: de NIBUD-Prijzengids.

Bij de individuele kostensoorten kunnen afwijkende bepalingen staan omdat een bedrag gemaximeerd is of omdat er rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om tweede hands artikelen aan te schaffen.

4.2 Drempelbedrag

Op grond van artikel 35 lid 2 Participatiewet kan het college de bijzondere bijstand weigeren, indien de bijzondere kosten binnen twaalf maanden lager zijn dan een bepaald bedrag. Deze bevoegdheid, die aan een wettelijk gemaximeerd bedrag is gebonden, biedt het college de mogelijkheid om bijzondere bijstandsverlening in 'kruimelvoorzieningen' tegen te gaan. Het in aanmerking nemen van een drempelbedrag betekent dat, voordat er sprake kan zijn van verlening van bijzondere bijstand, de betreffende kosten meer moeten bedragen dan het drempelbedrag. Zolang de totale kosten lager zijn, blijven deze voor rekening van belanghebbende. De periode waarover het drempelbedrag geldt is 12 maanden. Het college hanteert *geen* drempelbedrag.

5. Vorm van de bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand kan worden verleend:

1. om niet;
2. in de vorm van een geldlening of borgstelling;
3. als verstrekking in natura.

5.1 Bijstand om niet

Bijstand, dus ook bijzondere bijstand, wordt in beginsel om niet verleend (artikel 48 lid 1 Participatiewet). Dat wil zeggen dat de bijstand in beginsel niet terugbetaald hoeft te worden. Wanneer bijstand om niet wordt verstrekt, wil dat echter nog niet zeggen dat die bijstand nooit terugbetaald hoeft te worden. Indien de bijstand onterecht of onrechtmatig is vertrekt zal de bijstand toch moeten worden teruggevorderd of verhaald.

5.2 Bijzondere bijstand als leenbijstand

Leenbijstand is bijstand welke moet worden terugbetaald. Er wordt geen rente berekend, dit maakt leenbijstand tot de goedkoopste manier van lenen. De voorwaarden waaronder bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening kan worden verstrekt zijn vastgelegd in de paragraaf "lening en borgtocht" (artikel 48 lid 2 Participatiewet).

Bijstand kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht indien:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- de aanvraag een door de belanghebbende te betalen waarborgsom betreft;
- het bijstand ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast betreft;
- duurzame gebruiksgoederen (artikel 51 Participatiewet).

Het college volgt de Participatiewet bij het verstrekken van deze vorm van bijzondere bijstand.

Het aflossingsbedrag en de duur van de aflossing wordt afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende (artikel 51 lid 2 Participatiewet). WerkSaam voert de aflossing uit volgens de vigerende regelgeving.

5.3 Bijzondere bijstand in natura

Indien en zolang er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de belanghebbende zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen, kan het college:

- aan de bijstand de verplichting verbinden dat de belanghebbende eraan meewerkt dat het college in naam van de belanghebbende noodzakelijke betalingen uit de toegekende bijstand verricht;
- de bijstand in natura verstrekken.

6. Kindregelingen (tot 18 jaar)

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan een aantal kostensoorten van ten laste komende kinderen van belanghebbenden en de mogelijkheden om hiervoor incidentele en/of periodieke bijzondere bijstand te verlenen. Het is onmogelijk om alle vormen te bespreken. Enkele veelvoorkomende aanvragen worden hieronder omschreven.

6.1 Babyuitzet en kosten na de geboorte van een kind

Kostensoort:	Algemene kosten van bestaan/ duurzame gebruiksgoederen
Draagkracht:	Normale regels (100% uit inkomen boven bijstandsnorm)
Vorm van bijstand:	Om niet bij 1e baby of indien de geboorte van het laatste kind 10 jaar of langer geleden is. Anders leenbijstand

De geboorte van een kind brengt extra kosten met zich mee. Deze extra kosten zijn aan te merken als algemene kosten van het bestaan en komen in principe niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Het college van Enkhuizen kiest er echter voor om bij een eerste kind voor de babyuitzet bijzondere bijstand om niet toe te kennen. Voor deze kosten hoeft niet te worden gereserveerd. De hoogte van de bijstand wordt bepaald aan de hand van de richtprijzen uit het prijzenboekje. Let op: de kosten moeten worden aangetoond. Een (aanvullende) babyuitzet voor volgende kinderen moet in principe uit eigen middelen (inkomen, reservering al dan niet tijdens zwangerschapsperiode) worden aangeschaft. Dit geldt niet indien de geboorte van het laatste kind 10 jaar of langer geleden is. In dat geval wordt ook hier voor de babyuitzet bijzondere bijstand om niet toegekend.

6.2 Peuterspeelzaal voor peuters met taalachterstand

Voor peuters met een taalachterstand is de Verordening Gemeentelijke tegemoetkoming voorschoolse voorzieningen gemeente Enkhuizen. Kosten voor de peuterspeelzaal voor peuters met een taalachterstand komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

6.3 Reiskosten voor ouders van studerende kinderen tot en met 17 jaar

Kostensoort: Periodieke kosten
Afstand dichtstbijzijnde school: >8 kilometer
Vergoeding: € 30 per kilometer per jaar, maximaal € 900,- per jaar

De Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wtos) voorziet in tegemoetkomingen voor leerlingen in de leeftijd tot 18 jaar die geen volledig en rechtstreeks bekostigd voortgezet onderwijs volgen of beroepsonderwijs volgen: op grond van de Wtos kan aan ouders van leerlingen een zogeheten tegemoetkoming ouders worden verleend. De tegemoetkoming voor leerlingen tot 18 jaar in bekostigd voortgezet onderwijs is opgenomen in het kindgebonden budget.

Uit de wetgeschiedenis van de totstandkoming van de Wtos blijkt dat de toelage op grond van deze wet geen aparte component voor reiskosten bevat. De Wtos is geen toereikende en passende voorziening voor de reiskosten van schoolgaande kinderen, omdat de wetgever mede vanuit budgettaire overwegingen heeft gekozen voor een forfaitaire benadering in plaats van een benadering die maatwerk levert.

Het college kan dan ook in aanvulling op de Wtos bijzondere bijstand verstrekken voor reiskosten, indien sprake is van bijzondere omstandigheden. Indien de reiskosten relatief hoog zijn, kan het college hier een reden in zien om, voor een deel van deze kosten bijzondere bijstand te verlenen.

Enkhuizen ligt qua geografische ligging niet gunstig ten opzichte van de onderwijsinstellingen in de Randstad en de rest van het land. Daarom worden ouders met kinderen die na het voortgezet onderwijs verder dan 8 kilometer moeten reizen financieel ondersteund. In de situatie, dat een kind onder de 18 jaar, waarvan de ouder(s) aanspraak op de tegemoetkoming ouders heeft/hebben of, meer dan 8 kilometer moet reizen van de ouderlijke woning naar de onderwijsinstelling, wordt bijzondere bijstand verleend voor de te maken reiskosten. Het gaat hier om reiskosten naar de dichtstbijzijnde plaats waar deze vorm van onderwijs wordt gegeven. Bij het onderzoek naar de dichtstbijzijnde plaats wordt onderwijs dat:

- opleidt tot een zelfde functie/beroep op hetzelfde niveau of
- hetzelfde uitgangspunt biedt bij het solliciteren naar een functie / beroep op hetzelfde niveau

aangemerkt als een zelfde vorm van onderwijs.

Verwacht mag worden dat het kind samen met de ouders een weloverwogen schoolkeuze maakt. Als bijzondere bijstand voor reiskosten wordt toegekend en het kind stopt met de opleiding om het jaar daarop met een andere te beginnen, dan is bijzondere bijstand voor reiskosten in het algemeen niet mogelijk. Bijzondere bijstand wordt verstrekt op basis van het reizen per openbaar vervoer over de kortste afstand minus het bedrag wat overeenkomt met een reisafstand van 8 kilometer (zie prijzenboekje).

Tevens wordt niet meer bijstand verleend dan een in het prijzenboekje vermelde maximum bedrag. Dit bedrag komt overeen met de reiskosten per maand naar Amsterdam Centraal station. Wordt gebruik gemaakt van de OV-chipkaart, dan moet deze op naam worden aangevraagd. Zo kan als nota het transactieoverzicht worden overlegd.

Voorbeeld reiskosten kind

Het kind van aanvrager volgt onderwijs in Rotterdam, aan reiskosten is men € 350 kwijt. Er is een vergelijkbare opleiding in Utrecht. Deze reiskosten bedragen € 300 per maand. In het prijzenboekje is een maximum bedrag is € 250 per maand opgenomen, de reiskosten van 8 kilometer bedragen € 6,50 per maand. Aan bijstand wordt € 250 -/- € 6,50 is € 243,50 per maand toegekend.

6.4 Reiskosten uit huis geplaatste kinderen

Kostensoort: Periodieke kosten
Vergoeding: Aansluiten bij bezoekregeling van de instelling op basis van openbaar vervoer
Leeftijd: 0 tot en met 17 jaar.

Als er geen beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening is bijzondere bijstand voor reiskosten mogelijk. Voor de bezoekfrequentie wordt aangesloten bij de bezoekregeling zoals bepaald door de instelling. De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan goedkoopste vorm van openbaar vervoer voor het betreffende traject. Als het reizen met het openbaar vervoer niet tot de mogelijkheden

behoort, dan wordt voor het vervoer met een (eigen) auto gerekend met € 0,19 per kilometer (richtbedrag van de Belastingdienst voor reiskosten). De reisafstand wordt bepaald op de kortste route op grond van de ANWB-reisplanner.

6.5 Jongeren van 18 tot met 20 jaar

Jongeren van 18 tot en met 20 jaar kunnen in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Voor hun algemeen noodzakelijke bestaanskosten kunnen ze een beroep doen op de algemene bijstand. De Participatiewet kent voor jongeren van 18 tot en met 20 jaar aparte (lage) normen welke zijn afgeleid van de niveaus van de Algemene Kinderbijslagwet. Ingeval de noodzakelijke kosten van het bestaan van de jongere hoger zijn dan de toepasselijke bijstandsnorm, is aanvulling mogelijk bij wijze van bijzondere bijstand. Daarbij geldt, dat het recht op bijzondere bijstand voor een jongere van 18 t/m 20 jaar alleen maar bestaat voor zover hij zijn ouders niet kan aanspreken voor deze kosten. Deze bijstandsverlening wordt uitgevoerd door WerkSaam.

6.6 Reiskosten kind naar nieuwkomersklas voortgezet onderwijs

Als kinderen vanuit het buitenland nog niet zolang in Nederland wonen, kan het noodzakelijk zijn dat deze kinderen naar bijvoorbeeld het Newtoncollege in Hoorn gaan. Zij gaan daarheen omdat er bijzondere omstandigheden zijn die dit noodzakelijk maken. Bijvoorbeeld omdat zij de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en daardoor (nog) niet naar de RSG of het Martinuscollege kunnen.

Bij de toekenning van deze bijzondere bijstand wordt geen rekening gehouden met de eigen bijdrage van € 6,50 per maand. Deze aanvragen voor reiskosten voor het voortgezet onderwijs vallen niet onder de beleidsregels. Die gaan over kinderen waarvan de ouder(s) aanspraak op de tegemoetkoming ouders heeft/hebben. Deze tegemoetkoming is voor schoolkosten en les- of cursusgeld. Hierin zit impliciet ook een bedrag voor reiskosten. Dat is anders met kinderen waarvan de ouder(s) geen aanspraak op de tegemoetkoming ouders heeft/hebben omdat het kind naar het voortgezet gaat. Voor deze kinderen wordt daarom geen eigen bijdrage in mindering gebracht.

6.7 Kosten voortgezet- en beroepsonderwijs

Met de komst van de Participatiewet is de verordening participatie schoolgaande kinderen vervallen. Deze regeling wordt nu via de individuele bijzondere bijstand verstrekt. Voor studiekosten van leerlingen tot 18 jaar in het voortgezet onderwijs/beroepsonderwijs kon tot 1 augustus 2015 aanspraak gemaakt worden op een tegemoetkoming in het kader van de WTOS.

Vanaf deze datum worden ouders gecompenseerd door een verhoging van het kindgebonden budget (KGB). Door het college wordt het KGB niet gezien als een passende en toereikende voorliggende voorziening voor schoolkosten. Dat betekent dat een aanvraag om bijzondere bijstand voor de kosten van school moet worden getoetst aan artikel 35 Participatiewet.

Jaarlijks terugkerende schoolkosten voortgezet onderwijs

Ouders komen voor deze regeling in aanmerking als een kind voortgezet onderwijs (RSG, Martinuscollege, Clusius College, enz.) volgt en het kind op datum aanvraag jonger is dan 18 jaar.

Gaat het kind naar het voortgezet onderwijs, dan kan een aanvraag worden ingediend twee maanden voor aanvang van het voortgezet onderwijs. Er kan bijzondere bijstand worden verstrekt tot een maximum van € 150,- per kind voor de volgende kosten:

- de aanschaf van een schooltas;
- de aanschaf van een rekenmachine;
- de vrijwillige ouderbijdrage;
- de kosten van de werkweek;
- andere met het onderwijs verbonden kosten.

Het bedrag kan ieder jaar worden verstrekt. De kosten moeten worden aangetoond; dit betekent dat (achteraf) nota's en betaalbewijzen dienen te worden overlegd. De genoemde kosten kunnen ook onder de bijdrage voor sociaal-culturele participatie vallen. Het is aan aanvrager onder welke regeling hij de vergoeding voor de kosten aanvraagt.

Computer voortgezet onderwijs

Ouders komen voor deze regeling in aanmerking als een kind voortgezet onderwijs (RSG, Martinuscollege, Clusius College, enz.) volgt en het kind op datum aanvraag jonger is dan 18 jaar. Gaat het kind naar het voortgezet onderwijs, dan kan een aanvraag worden ingediend twee maanden voor aanvang van het voortgezet onderwijs. Er kan bijzondere bijstand worden verstrekt tot een maximum van € 500,- per 5 jaar voor de aanschaf van een computer en toebehoren. Daar onder valt:

- desktop;
- monitor;
- toetsenbord;

- printer;
- muis; andere met de aanschaf van een computer verbonden kosten.

Een computer kan één keer in de 5 jaar worden aangevraagd. De kosten moeten worden aangetoond, dit betekent dat (achteraf) nota's en betaalbewijzen dienen te worden overlegd.

Schoolkosten voor kinderen die Mbo volgen

De volgende voorwaarden gelden om aan de ouder(s) van studerende kinderen tot en met 17 jaar bijzondere bijstand te verlenen ter ondersteuning in de schoolkosten van het beroepsonderwijs:

- de leerling is een ten laste komend kind, jonger dan 18 jaar, waarvoor een kindgebonden budget wordt ontvangen;
- de leerling volgt in Nederland in voltijd beroepsonderwijs.

Er kan bijzondere bijstand worden verstrekt voor de volgende kosten:

- verplichte boeken die de leerling nodig heeft om de opleiding te kunnen volgen;
- werkkleding of speciale schoenen, als deze nodig zijn voor een bepaalde opleiding;
- andere met de beroepsopleiding verbonden kosten.

Er geldt geen maximumbedrag voor deze kosten.

7. Medische kosten

Voor medische kosten kan iedereen zich verzekeren met een zorgverzekering. De gemeente gaat ervan uit dat inwoners zich adequaat verzekeren. Dit houdt in dat naast de basisverzekering in ieder geval een aanvullende verzekering wordt afgesloten als inwoners incidentele medische kosten niet kunnen betalen. Wanneer bijzondere bijstand wordt aangevraagd voor kosten die met een aanvullende zorgverzekering (gedeeltelijk) vergoed zouden worden, dan wordt conform artikel 15 Participatiewet in principe geen bijzondere bijstand verleend voor deze kosten.

7.1 Basisverzekering

De premie voor de basiszorgverzekering komt niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.2 Aanvullende verzekering

De premie voor een aanvullende zorgverzekering komt niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.3 Verplicht eigen risico

De Zorgverzekeringswet (Zvw) stelt een verplicht eigen risico voor iedere verzekerde van 18 jaar of ouder. De wetgever heeft in de regelgeving een bewuste keuze gemaakt; er is dus in beginsel sprake van een uitputtende bewuste - passende en toereikende - regeling, die een voorliggende voorziening oplevert in de zin van artikel 15 lid 1 Participatiewet. De kosten van het verplicht eigen risico ingevolge de Zvw komen niet voor verlening van bijzondere bijstand in aanmerking omdat deze kosten behoren tot de algemene, en vrijwillig te maken, noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.4 Vrijwillig eigen risico

Men kan kiezen voor een hoger eigen risico dan het verplichte eigen risico. Tegenover een dergelijk vrijwillig gekozen deel van het eigen risico staat een premievoordeel. Wanneer een zorgverzekeraar een bedrag in rekening brengt die onder het vrijwillig gekozen hogere eigen risico valt, kan dit niet worden afgewenteld op de Participatiewet. Met de lusten van premiekorting kiest men ook voor de bijkomende lasten. Voor een vrijwillig gekozen hoger eigen risico bestaat derhalve geen recht op bijzondere bijstand.

7.5 Eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Voor Wmo voorzieningen moet een eigen bijdrage worden betaald aan het CAK. De wetgever heeft een bewuste keuze gemaakt over de noodzaak tot vergoeding van de kosten voor de eigen bijdrage, waardoor deze is aan te merken als een- in beginsel - aan de Participatiewet voorliggende, toereikende en passende voorziening. Omdat nu een vaste maximale eigen bijdrage geldt blijft de zorg financieel toegankelijk; ook voor mensen die zorg uit meerdere domeinen ontvangen en geconfronteerd worden met meerdere eigen bijdragen. Vanaf 2020 wordt vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning geen eigen bijdrage geïnd bij inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

7.6 Eigen bijdrage Wet langdurige zorg (Wlz)

Voor Wlz voorzieningen moet een eigen bijdrage worden betaald aan het CAK. In principe is de eigen bijdrage inkomensafhankelijk en kan uit de bijstandsnorm worden betaald. De reden is dat de wetgever een bewuste keuze heeft gemaakt over de noodzaak tot vergoeding van de kosten voor een eigen bij-

drage, waardoor deze is aan te merken als een- in beginsel - aan de Participatiewet voorliggende, toe-reikende en passende voorziening.

7.7 Eigen bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)

Eigen bijdragen voor zorgkosten binnen de Zvw zijn niet afgestemd op het inkomen van de gebruiker en kunnen voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. Het is van belang om uit te zoeken waarom een eigen bijdrage wordt gevraagd. Zo worden bijvoorbeeld orthopedische schoenen (zelfs bij een aanvullende of collectieve verzekering) nooit volledig vergoed. Aan de eigen bijdrage voor orthopedische schoenen ligt het besparingsmotief ten grondslag. Immers, iedereen zal regelmatig schoenen moeten aanschaffen. Het wordt daarom billijk geacht dat ook verzekerden die aangewezen zijn op orthopedische schoenen, een vergelijkbaar bedrag in de aanschaffingskosten van deze schoenen betalen.

7.8 Drempelbedrag medische kosten

Indien aanvrager heeft gekozen om geen aanvullende verzekering af te sluiten, bespaart hij daarmee maandelijks een bedrag. Dat is een keuze: aanvrager verwacht lagere zorgkosten te hebben dan de premie van de zorgverzekering kost. Stijgen de kosten boven dit bedrag aan zorgkosten uit, dan kunnen deze kosten voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. Dit betekent dat op het te vergoeden bedrag aan bijzondere bijstand de jaarpremie voor de aanvullende zorgverzekering in mindering worden gebracht. Dit bedrag is ter hoogte van de kosten voor de aanvullende verzekering 'Compact' en wordt vastgesteld op € 245,- in 2020. Het bedrag verandert jaarlijks op basis van de zorgpremie van het betreffende jaar.

7.9 Medische kosten buiten pakket zorgverzekeringswet

Medische kosten die zijn uitgesloten van vergoeding op grond van de Zvw of Wlz (bijvoorbeeld de kosten van alternatieve geneeswijzen zoals acupunctuur en kosten van diverse farmaceutische middelen) komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Zij worden immers niet noodzakelijk geacht.

7.10 Meerkosten mensen met een beperking en/ of chronische ziekte

Mensen met een beperking en/ of chronische ziekte maken vaak structureel hun volledige eigen risico op. Tevens hebben zij vaak meerkosten als gevolg van hun ziekte. Het is mogelijk dat ouderen, zieken of gehandicapten hieraan beduidend hogere kosten hebben dan de gemiddelde belanghebbende. Via de Wmo kan een tegemoetkoming voor deze kosten worden verstrekt. Deze Wmo voorziening is voorliggend op de bijzondere bijstand.

8. Collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis)

De Zorgverzekeringswet (Zvw) maakt het mogelijk dat collectieve verzekeringen worden afgesloten. De Participatiewet maakt het mogelijk dat het college categoriale bijzondere bijstand kan verlenen in de vorm van een aanvullende zorgverzekering en aan inwoners aanbiedt. Er hoeft niet te worden nagegaan of ten aanzien van die persoon de kosten van die verzekering of premie ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn of gemaakt zijn (artikel 35 lid 3 Participatiewet).

De gemeente Enkhuizen heeft een collectieve zorgverzekering bij Univé afgesloten voor haar inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm. Deelnemers ontvangen collectiviteitskorting van de zorgverzekeraar. Het aanbod bestaat uit twee pakketten:

- Compact;
- Compleet.

De vermogensgrens van de Participatiewet geldt niet voor deelname aan de verzekering.

Premiebijdrage collectieve zorgverzekering

Het college kan op basis van artikel 35 lid 3 Participatiewet categoriale bijzondere bijstand verlenen in de vorm van een premiebijdrage. Mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm krijgen maandelijks € 10,00 categoriale bijzondere bijstand voor het pakket 'compleet'. De gemeente betaalt de bijzondere bijstand rechtstreeks aan Univé. De vermogensgrens van de Participatiewet geldt voor de premiebijdrage.

9. Kosten voor rechtsbijstand, bewindvoering, mentorschappen curatorschap

9.1 Rechtsbijstand

Als gebruik wordt gemaakt van de diensten van een advocaat, moet daarvoor worden betaald. Soms komen daar ook nog andere kosten bij zoals griffierecht. Uit vaste jurisprudentie van de CRvB blijkt dat de noodzaak voor het verlenen van rechtsbijstand en het maken van kosten van griffierecht in beginsel kan worden aangenomen indien op grond van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) krachtens toevoeging rechtsbijstand is verleend. Als dat niet het geval is, dient de gemeente zich aan de hand van de concrete omstandigheden een oordeel te vormen over de noodzaak van de gevoerde procedure. Indien een

toevoeging is afgegeven door de raad voor rechtsbijstand en de kosten zijn vastgesteld, neemt het college de noodzaak van de kosten in beginsel aan. Het college kan een onderzoek instellen om te verifiëren of de werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt.

- De kosten voor rechtsbijstand die in aanmerking komen voor bijzondere bijstand betreffen de eigen bijdrage rechtsbijstand en griffiekosten. De kosten worden betaald conform het 'besluit eigen bijdrage rechtsbijstand';
- Voor griffiekosten geldt dat de aanvraag tot 6 weken na datum van de nota van de rechtbank kan worden ingediend;
- Voor de eigen bijdrage rechtsbijstand geldt dat de aanvraag tot 6 weken na de verzenddatum van de Civiel Toevoeging kan worden ingediend;
- voor de kosten van rechtsbijstand is het niet van belang of de kosten al in rekening zijn gebracht indien de aanvraag binnen zes weken is ingediend;
- voor griffiekosten is het niet van belang of de kosten reeds zijn betaald indien de kosten door de advocaat zijn voorgeschoten.

9.2 Bewindvoering, curatele en mentorschap

Voor bewindvoering, curatele en mentorschap geldt dat de noodzaak van de kosten daarvan als vaststaand moet worden beschouwd, als de rechter belanghebbende onder bewind c.q. curatele geplaatst heeft dan wel een mentor heeft benoemd. Het college kan in deze geen eigen afweging meer maken. Voor zover belanghebbende de kosten niet uit eigen middelen kan betalen, kan bijzondere bijstand worden verleend. Indien de kantonrechter een bewindvoerder, curator of mentor heeft aangesteld en de kosten zijn vastgesteld, neemt het college de noodzaak van de kosten in beginsel aan. Het college kan bij twijfel een onderzoek instellen om te verifiëren of de werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt.

- De kosten voor bewindvoering, curatele en mentorschap, die in aanmerking komen voor bijstand, betreffen de kosten zoals genoemd in de uitspraak van de Rechtbank;
- Kosten voor bewindvoering, mentorschap en curatorschap kunnen tot maximaal zes weken na datum beschikking van de rechtbank voor bijzondere bijstand ingediend worden;
- Voor de kosten van bewindvoering, mentorschap en curatorschap is het niet van belang of de kosten al in rekening zijn gebracht;
- Tevens komen de griffiekosten in aanmerking voor bijzondere bijstand. Deze kunnen met terugwerkende kracht worden toegekend met de eerste nota voor bewindvoering, mentorschap of curatorschap.

9.3 Proceskosten tegenpartij

Soms wordt door de rechter bepaald dat (een deel van) de proceskosten van de tegenpartij moet worden betaald. Deze kosten komen in principe voor rekening van betrokkene.

Er zijn twee uitzonderingen:

- Als het proces is gevoerd op verzoek van Samenleving;
- Als door het winnen van het proces eigen inkomsten zouden worden verkregen of worden behouden.

In deze twee gevallen kunnen de kosten bij verlies van het proces via de bijzondere bijstand volgens de gebruikelijke bepalingen worden vergoed.

Voorliggende voorziening

Als het proces niet is gevoerd op verzoek van de afdeling samenleving of het draait niet om het verkrijgen van inkomen, dan komen de kosten voor rekening van de aanvrager.

Hoogte bijzondere bijstand

De rechter stelt de hoogte van de vergoeding vast. Deze komt voor bijzondere bijstand in aanmerking.

10. Hulp bij schulden

De gemeente biedt kosteloos schuldhelpverlening aan. Indien nodig wordt schuldhelpverlening, voor inwoners, kosteloos ingezet door de gemeente door een gecontracteerde partner. Voor de kosten van andere schuldhelpverleners wordt geen bijzondere bijstand verleend.

10.1 Budgetcoaching

Budgetcoaching wordt kosteloos door de gemeente aangeboden. De kosten voor particuliere budgetcoaching komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

10.2 Budgetbeheer

Budgetbeheer wordt kosteloos door de gemeente aangeboden. De kosten voor particuliere budgetbeheer komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

10.3 Beloning WSNP-bewindvoerder

Als de rechter een WSNP-bewind heeft uitgesproken, staan de noodzaak van dit bewind en de daaraan verbonden kosten in beginsel vast. De WSNP-bewindvoerder heeft recht op een beloning voor zijn werkzaamheden. Voor de kosten van bewindvoering in het kader van de WSNP wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Bij een toereikende boedel worden de kosten geheel binnen het stelsel van de Faillissementswet (Fw) afgewikkeld. Er is dus reeds in de kosten voorzien. Is de boedel niet toereikend, dan kan de bewindvoerder subsidie aanvragen. Ook in dat geval is dus in de kosten voorzien en bestaat geen recht op bijzondere bijstand.

10.4 Schuldhulpverlening zelfstandigen

Schuldhulpverlening aan zelfstandigen en ondernemers wordt, voor inwoners kosteloos, uitgevoerd voor Zuidweg & Partners. Er wordt geen bijzondere bijstand verleend voor kosten voor schuldhulpverlening aan ondernemers.

10.5 Middelen waarover men redelijkerwijs kan beschikken

Bij de berekening van de draagkracht in het kader van bijzondere bijstand kan het college alleen maar rekening houden met de middelen waarover een belanghebbende redelijkerwijs kan beschikken. Dat betekent dat de middelen waarover een belanghebbende vanwege een uitgesproken schuldsaneringsregeling op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) niet feitelijk kan beschikken, niet kunnen worden meegenomen in een draagkrachtberekening bij een aanvraag om bijzondere bijstand.

Bij het bepalen van de draagkracht van een belanghebbende die deelneemt aan een minnelijke schuldregeling wordt aansluiting gezocht bij de bepaling van de draagkracht van een belanghebbende in de WSNP. Als een belanghebbende deelneemt aan een minnelijke schuldregeling dan kan belanghebbende eveneens feitelijk niet beschikken over zijn volledige inkomen. Belanghebbende heeft zich immers op grond van de schuldregelingsovereenkomst verplicht om het inkomen boven de beslagvrije voet of boven het vrij te laten bedrag (VTLB) te storten op een aangewezen rekening.

Als een belanghebbende is toegelaten tot de Wsnp dan kan het college alleen de draagkracht berekenen over middelen waarover belanghebbende daadwerkelijk de beschikking heeft (zie CRvB 01-02-2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115 en CRvB 18-04-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1556). Als de Wsnp van toepassing is, dan kan een belanghebbende alleen daadwerkelijk beschikken over de middelen die buiten de boedel vallen. Met betrekking tot betalingen aan belanghebbende hanteert de CRvB het uitgangspunt dat deze alleen buiten de boedel vallen voor zover die op grond van artikel 295 lid 2 Fw buiten de boedel worden gelaten (zie CRvB 01-02-2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115). Het gaat dan om het vrij te laten bedrag (vtlb). Het vrij te laten bedrag bestaat uit de beslagvrije voet en verhogingen daarvan op grond van het vtlb-rapport. Vaak heeft belanghebbende geen draagkracht, maar er zijn uitzonderingen mogelijk.

Situatie	Draagkracht	Rechtspraak
Vrij te laten bedrag lager dan of gelijk aan van toepassing zijnde bijstandsnorm	Geen draagkracht	CRvB 01-02-2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115
Vrij te laten bedrag hoger dan van toepassing zijnde bijstandsnorm	Wel draagkracht	CRvB 18-04-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1556

11. Reiskosten

Men moet mogelijk reiskosten maken bij verschillende gelegenheden. Het algemene uitgangspunt is dat geacht wordt dat iemand uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm de vervoerskosten kan voldoen om in aanvaardbare mate deel te kunnen nemen aan het leven van alledag en sociale contacten te onderhouden. Hieronder zijn niet begrepen de kosten die samenhangen met een- als gevolg van bijzondere omstandigheden tijdelijk optredende - extra vervoersbehoefte. Bijzondere omstandigheden kunnen met zich meebrengen dat reiskosten voor de verlening van bijzondere bijstand in aanmerking kunnen komen.

11.1 Detentie

De reiskosten voor bezoek aan een familielid in detentie worden niet geacht te behoren tot de reguliere reiskosten welke uit de norm moeten worden voldaan. De detentie is een bijzondere omstandigheid. Staat de noodzaak van het bezoek vast, dan kan voor de kosten ervan bijzondere bijstand worden verleend.

11.2 Woon-werkverkeer

Kosten woon-werkverkeer komen in beginsel niet voor bijstandsverlening in aanmerking. Belanghebbende kan mogelijk wel een reiskostenvergoeding van zijn werkgever ontvangen. Indien het college het werk noodzakelijk acht voor (verdere) inschakeling in de arbeidsmarkt kan het vanuit het re-integratiebudget een voorziening aanbieden. Dit wordt uitgevoerd door WerkSaam.

11.3 Bezoek ziek familielid

Incidentele reiskosten in verband met bezoek van een ziek familielid dienen in beginsel te worden bestreden uit een inkomen op bijstandsniveau. Bijstandsverlening voor reiskosten in verband met bezoek aan een ziek familielid is mogelijk indien de kosten noodzakelijk zijn als gevolg van bijzondere omstandigheden in het individuele geval, die ertoe leiden dat die kosten niet uit de algemene bijstand en de aanwezige draagkracht kunnen worden voldaan.

11.4 Omgangsregeling

Reiskosten in het kader van een omgangsregeling (na echtscheiding) dienen te worden gedragen door de met de zorg belaste ouder. Blijft deze in gebreke, dan nog is de verlening van bijstand voor deze kosten niet aan de orde. Het is aan de gewezen echtelieden om hiervoor een oplossing te vinden.

11.5 Vrijwaringsbewijs

De kosten van ziekenvervoer behoren in principe tot de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan. Alleen de kosten van het vrijwaringsbewijs (de eigen bijdrage voor zittend ziekenvervoer) behoren tot de kosten waar bijzondere bijstand voor mogelijk is.

12. Bijzondere bijstand voor vergunninghouders

Wanneer vergunninghouders in onze gemeente komen wonen is er recht op bijstand voor levensonderhoud. Ook krijgen zij te maken met extra kosten. Indien een vergunninghouder zich direct uit het Asielzoekerscentrum (AZC) zich in de gemeente vestigt heeft zij of hij doorgaans geen mogelijkheden gehad om te reserveren voor algemene kosten van het bestaan zoals de verhuiskosten, inrichtingskosten etc. Daarom gelden in sommige gevallen andere regels voor vergunninghouders bij de eerste vestiging uit het AZC.

12.1 Overbruggingsuitkering

Vanaf het moment dat de vergunninghouder in onze gemeente woont, is er recht op een uitkering levensonderhoud. Deze wordt verstrekt via WerkSaam. Deze uitkering wordt achteraf betaalbaar gesteld. De kosten, huur, energie, boodschappen, moeten worden betaald vanaf het moment dat iemand hier woont. Het voorschot van WerkSaam loopt gelijk met het recht op een uitkering en wordt verrekend. Dit betekent in de praktijk dat een vergunninghouder financieel een maand achter loopt.

Indien nodig wordt een overbruggingsuitkering verstrekt ter waarde van één maand algemene bijstand, exclusief vakantiegeld, voor het van toepassing zijnde huishoudtype.

12.2 Inrichtingskosten

De aan de vergunninghouder toegewezen woning moet worden ingericht. Kosten in verband met de inrichting van de woning behoren in principe tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Dit betekent dat deze kosten uit het inkomen dienen te worden voldaan door te reserveren. Vergunninghouders zijn niet in staat geweest om te reserveren. Voor inrichtingskosten wordt leenbijstand gegeven. De leenbijstand wordt in drie jaar tijd afgelost met 6% van de bijstandsnorm via WerkSaam. Resteert er na afloop van deze drie jaar nog een bedrag, dan wordt dit omgezet in bijstand om niet. Het maximale bedrag voor inrichtingskosten wordt verstrekt conform de algemene regels voor inrichtingskosten (hoofdstuk 12, paragraaf 12.2).

12.3 Fiets

Een fiets hoort, net als inrichtingskosten, tot de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan. Dit betekent dat deze kosten uit het inkomen dienen te worden voldaan. Met de aanschaf van een fiets is een vergunninghouder in onze gemeente in staat om sociale contacten te onderhouden, boodschappen te halen, met vriendjes te spelen, naar school te gaan en naar de het treinstation te fietsen om zo naar Hoorn te kunnen gaan voor de inburgeringscursus. Daarom wordt voor vergunninghouders een fiets bij de eerste vestiging vanuit het AZC verstrekt. Omdat de aflossingsruimte reeds is benut voor het aflossen van de lening voor inrichtingskosten, kan in dit geval bijzondere bijstand om niet te worden verstrekt.

De hoogte van de verstrekking sluit aan op de Prijzengids.

12.4 Extra kosten inburgering

Iedereen die van buiten Europa in Nederland komt wonen, moet het inburgeringsexamen doen. Dat geldt ook voor vergunninghouders. Zij zijn wettelijk verplicht om binnen 3 jaar het inburgeringsexamen te halen. Om dit examen te kunnen doen, dient een vergunninghouder de Nederlandse taal te spreken en te schrijven. Ook kennis van de normen en waarden in Nederland horen bij dit examen. De inburgeringscursus kost gemiddeld € 5.000. De vergunninghouder leent dit geld bij DUO (studiefinanciering). Slagen ze voor het inburgeringsexamen, dan hoeven ze deze lening niet terug te betalen. Slagen ze niet, dan betalen zij de lening terug.

Reiskosten naar inburgeringscursus

De vergunninghouders in onze gemeente volgen een inburgeringscursus in Hoorn. Hier zijn de dichtstbijzijnde gecertificeerde instanties. Bij het verplicht volgen van een inburgeringscursus kan worden gesteld dat de bijstandsnorm niet in deze reiskosten voorziet.

De reiskosten die een vergunninghouder dient te maken in het kader van de inburgering komen voor bijzondere bijstand in aanmerking op basis van de goedkoopste manier van openbaar vervoer op basis van de kosten van een schooljaar (40 weken). Na afloop van een periode moet de presentielijst van de taaltraining worden overhandigd als bewijs van de besteding.

In uitzonderlijke gevallen is het voor een inburgeraar beter om een versnelde inburgeringscursus te volgen bij een universiteit in Amsterdam (VU of UvA) om daarna direct door te stromen naar een universitaire opleiding met studiefinanciering. Indien een vergunninghouder de toelatingsexamen heeft gehaald wordt bijzondere bijstand voor de reiskosten naar de inburgeringscursuslocatie verstrekt voor een periode van 6 maanden. Het betreft het volgen van de inburgerings- en taalcursus niveau B1 en B2.

Eigen bijdrage kinderopvang voor volgen inburgeringscursus

Vergunninghouders krijgen de kinderopvangtoeslag van de Rijksoverheid voor deelname aan inburgering. Voor de kinderopvang moet een eigen bijdrage worden betaald. Dit bedrag komt voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Computer voor de inburgeringscursus

Tenslotte is voor het volgen van de inburgeringscursus een computer nodig. Een computer wordt verstrekt aan volwassen vergunninghouders die een inburgeringscursus volgen indien noodzakelijk voor het volgen van de cursus. Voor het te verstrekken bedrag wordt verwezen naar de eigen computerregeling voor kinderen op het voortgezet onderwijs. Deze vergoeding is aanvullend op de reeds bestaande computerregelingen voor kinderen die voortgezet onderwijs volgen. Daardoor kan er per gezin recht zijn op meerdere computers.

13. Incidentele woonkosten

Kostensoort: Algemene kosten van bestaan
Draagkracht: 100% uit inkomen boven bijstandsnorm; 100% boven vrij te laten vermogen
Vorm van bijstand: Leenbijstand

Incidentele woonkosten zijn incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. De kosten worden geacht door belanghebbende uit een inkomen ter hoogte van de norm te kunnen worden voldaan, door middel van reserveringen of gespreide betaling achteraf. Verlening van bijzondere bijstand voor incidentele woonkosten is in beginsel alleen aan de orde wanneer belanghebbende vanwege bijzondere omstandigheden niet heeft kunnen reserveren voor betreffende kosten.

13.1 Verhuiskosten

Onder verhuiskosten wordt in dit verband verstaan:

- dubbele huur;
- vervoerskosten inboedel

Er wordt in principe geen bijzondere bijstand verleend voor verhuiskosten. De kosten in verband met verhuizing behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Voor een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten op medische of psychosociale gronden is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) aan te merken als een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 5 onder e Participatiewet.

Indien er sprake is van een bijzondere omstandigheid waardoor de belanghebbende niet heeft kunnen reserveren voor betreffende kosten dan kan bijzondere bijstand worden verleend ter hoogte van de werkelijke gemaakte kosten van huur van een aanhanger of busje (incl. brandstofkosten) en/of de woonkosten van de nieuwe woning gedurende maximaal 1 maand, indien sprake is van dubbele lasten. Dit geldt als de belanghebbende binnen de gemeentegrenzen verhuist. Bij verhuizing naar een andere

gemeente kan alleen bijzondere bijstand verleend worden voor de vervoerskosten. Wanneer er sprake is van een verhuizing naar onze gemeente, dan kan alleen bijstand verleend worden voor de overige kosten, te weten dubbele huur.

13.2 Opknopkosten

Met opknopkosten worden de kosten van inrichting bedoeld, die niet zien op duurzame gebruiksgoederen, zoals verf en behang. Bijzondere bijstand voor deze kosten dient in beginsel volgens de Participatiewet om niet te worden verleend. Hiervan kan slechts worden afgeweken indien zich ten aanzien van de belanghebbende bijzondere omstandigheden voordoen.

Bijzondere bijstand kan worden verleend voor de kosten van verf en behang (de zogenaamde opknopkosten) als er sprake is van een noodzakelijke verhuizing.

Hiervan is in ieder geval sprake als de belanghebbende:

- verhuist naar een andere huurwoning vanwege een echtscheiding;
- verhuist als gevolg van een verhuisverplichting in verband met een huur die boven de huurgrens uitstijgt;
- voor het eerst verhuist na het verlaten van een AZC.

13.3 Inrichtingskosten (duurzame gebruiksgoederen)

Kostensoort: Algemene kosten van bestaan

Draagkracht: 100% uit inkomen boven bijstandsnorm; 100% boven vrij te laten vermogen.

Vorm van bijstand: Leenbijstand

De kosten van woninginrichting worden tot de voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan gerekend. Deze kosten dienen dan ook in beginsel te worden betaald uit het inkomen, hetzij door middel van reservering vooraf, hetzij door middel van gespreide betaling achteraf. Afzonderlijke bijstandsverlening is niet mogelijk, tenzij de kosten noodzakelijk zijn als gevolg van bijzondere omstandigheden in het individuele geval, die ertoe leiden dat de kosten niet uit de algemene bijstand en de aanwezige draagkracht kunnen worden voldaan.

De kosten van inrichting worden gemaximeerd op de bedragen zoals genoemd in het prijzenboekje. Bij een scheiding wordt er van uit gegaan dat de ene helft van de inventaris komt uit de boedeldeling, de andere helft dient opnieuw te worden aangeschaft. Daarom is de hoogte van deze bedragen 50% van het bedrag zoals genoemd bij "compleet". De maximaal te verstrekken bedragen staan vermeld in het prijzenboekje. Indien uit een opgave van belanghebbende blijkt dat de noodzakelijke kosten lager zijn, dan wordt dit lager bedrag genomen.

Gezinshereniging bij buitenlandse werknemers (niet bedoeld statushouders)

In de kosten van woninginrichting veroorzaakt door gezinshereniging wordt, als zijnde in voldoende mate voorzienbare kosten, geen bijstand verleend.

Eerste inrichting

In beginsel zijn de kosten voor inrichting voor degene die voor het eerst zelfstandig gaan wonen algemene kosten van bestaan en dient hiervoor te worden gereserveerd of te worden geleend. Er zijn bijzondere situaties denkbaar: een jongere die vanuit stichting Parlan of andere instelling zelfstandig gaat wonen. In dat geval kan bijstand om niet worden verstrekt voor het bedrag zoals genoemd in het prijzenboekje.

Het bedrag dat belanghebbende had kunnen reserveren voor een te voorziene verhuizing, komt in mindering op het bedrag waarvoor borgstelling wordt verleend of (leen)bijstand toegekend wordt. Voor de uitbetaling van de leenbijstand en de verstrekking van de borgstelling dienen de betalingsbewijzen overlegd te worden. Eventueel kan vooraf bevoorschotting plaatsvinden op basis van een eerste inschatting. Voor zover er geen betalingsbewijzen zijn overlegd, komt de bijstand niet tot uitbetaling. De kosten dienen binnen maximaal drie maanden na toekenning gedeclareerd te worden. Er wordt door de gemeente globaal beoordeeld of de bijstand is uitgegeven aan het daarvoor bestemde doel, of de hoogte van de uitgaven ongeveer overeenkomt met het bedrag. Daarvoor wordt het volledige bedrag in ogenschouw genomen. Na deze termijn worden de kosten niet meer geacht tot de noodzakelijke (her)inrichtingskosten te behoren.

Voorbeeld beoordeling nota's

Belanghebbende heeft € 3.240 aan voorschotten ontvangen voor inrichtingskosten conform het prijzenboekje. Er zijn nota's overlegd tot een bedrag van € 3.640. Hiervan is € 1.000 uitgegeven aan een televisie. De rest van de uitgaven liggen om en nabij de prijzen in het prijzenboekje. Voor een televisie staat in het prijzenboekje een bedrag van € 265, hij heeft hier € 735 meer aan uitgegeven. De leenbijstand wordt

beperkt tot € 3.640 -/- € 735 = € 2.905. Het voorschot wordt verrekend met de leenbijstand en het restant met de periodieke uitkering.

13.4 Vervanging duurzame gebruiksgoederen

Indien de noodzakelijkheid van duurzame gebruiksgoederen medische geïndiceerd is, wordt bijzondere bijstand om niet verstrekt. Te denken valt aan een magnetron bij een maaltijdvoorziening die na een ziekenhuisopname nodig is geworden. De kosten van dergelijke voorzieningen behoeven in principe niet te worden bestreden uit de bijstandsnorm. Deze uitkering is bedoeld voor algemene kosten zoals de gebruikelijke vervanging van meubilair. Een medisch advies (zie paragraaf 1.09) moet worden opgevraagd. De maximaal te verstrekken bedragen staan vermeld in het prijzenboekje.

Onder de volgende voorwaarden bijstand om niet verstrekt:

- Belanghebbende moet gedurende een aaneengesloten periode van 36 maanden aangewezen zijn op een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. De periode van 36 maanden wordt evenredig verlengd ingeval een korte periode van ten hoogste drie maanden per periode van 12 maanden hogere inkomsten dan 120% van het sociaal minimum worden genoten.
- Het vervangen van het gebruiksgoed is geen gevolg is van moedwillige vernieling of nalatige verwijtbaarheid, onachtzaamheid of verkeerde handelingen waardoor de goederen kapot zijn gegaan.
- Het betreft de vervanging van één van de volgende duurzame gebruiksgoederen:
  - een wasmachine / wasautomaat
  - een koelkast
  - een gasfornuis of kookplaat
  - een bed en een matras
  - een geiser.

De prijzen voor deze duurzame gebruiksgoederen staan in het prijzenboekje vermeld. Bij overschrijding van de vaste prijzen, rekening houdend met de energiepremie die wordt verstrekt door het energiebedrijf, komen de meerkosten voor rekening van de belanghebbende. De afschrijvingstermijn voor deze duurzame gebruiksgoederen wordt vastgesteld op 10 jaar.

Vervanging oude cv-ketels

De verhuurder is eigenaar van de cv-ketel. De kosten van een geiser komen voor rekening van de huurder. Welwonen vervangt de cv-ketels voor modernere exemplaren. Dit gebeurt in fasen en is afhankelijk van de ouderdom van de huidige ketel. De nieuwe ketels hebben ook een heet water-functie (combiketel), dit betekent dat een geiser overbodig wordt. Na installatie wordt de huurprijs met een bedrag (de kosten van de geiser) verhoogd. Als de geiser kapot en niet meer te repareren is, zijn er in dit geval dus twee mogelijkheden:

1. vervanging van de cv-ketel;
2. aanschaf van een nieuwe geiser.

Ad. 1 Bij Welwonen kan worden verzocht om eerdere vervanging van de ketel. In dit geval wordt een bedrag in rekening gebracht wat bestaat uit:

- een nog niet afgeschreven bedrag van de cv-ketel;
- meer-uitgave door het niet projectmatig kunnen vervangen van de ketel.

Bij Welwonen is op te vragen welk bedrag in rekening wordt gebracht bij eerdere vervanging van de ketel.

Ad. 2 Voor de aanschaf van een geiser wordt een bedrag aan bijzondere bijstand verstrekt (zie prijzenboekje).

Er wordt voor de mogelijkheid met het laagste bedrage bijzondere bijstand verstrekt. Bij de aanvraag dient dit te worden onderzocht

14. Periodieke woonkosten

14.1 Woonkostentoeslag bij een huurwoning

De Wet op de huurtoeslag wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. Bij een (actueel) minimuminkomen hoort een bepaald bedrag aan huurtoeslag. Zijn er wijzigingen in het inkomen dan moet dit worden doorgegeven en wordt de huurtoeslag navenant naar boven of beneden aangepast. Na afloop van het jaar wordt een definitieve vaststelling gemaakt. De rol van de woonkostentoeslag is daarmee minimaal. Slechts in uitzonderingssituaties (bijvoorbeeld de statushouders) waarin er (nog) geen volledige aanspraak is op huurtoeslag, zal de aanspraak op bijzondere bijstand in de vorm van een woonkostentoeslag onderzocht moeten worden.

Indien belanghebbende een huurwoning bewoont en door bijzondere omstandigheden niet het bedrag aan huurtoeslag ontvangt dat bij zijn inkomen hoort, dan kan woonkostentoeslag worden verleend. De woonkosten mogen niet hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag (zie hieronder 4.03). Onder woonkosten van een huurwoning wordt verstaan de huurprijs als bedoeld in de wet op de huurtoeslag (artikel 1, sub d).

De toeslag wordt berekend in overeenstemming met het bepaalde in hoofdstuk 3, paragraaf 3, van de Wet op de huurtoeslag. De door de Belastingdienst toegekende huurtoeslag wordt in mindering gebracht op de woonkostentoeslag. Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Woonkostentoeslag bij een eigen woning

Voor woningeigenaren blijft de toepassing van de woonkostentoeslag onverkort noodzakelijk. Indien er sprake is van een eigen woning wordt onder woonkosten verstaan de kosten die de eigenaar verschuldigd is voor:

- a. de hypotheekrente, hiervan wordt 70% genomen;
- b. de rente over een afgesloten persoonlijke lening, indien aangetoond wordt, dat de lening is afgesloten om de aankoop van de woning mede te financieren, hiervan wordt 70% genomen;
- c. het eigenaarsaandeel onroerendzaakbelasting;
- d. de premie voor de opstalverzekering;
- e. de erfpachtcanon;
- f. de omslagheffing voor huiseigenaren (waterschapslasten);
- g. een vast bedrag voor de kosten van groot onderhoud en ingrijpende reparaties.

De (hypotheek)rente wordt voor 70% genomen omdat deze rente tevens aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Het percentage teruggaaf ligt op iets meer dan 30%. Door slechts 70% in de berekening op te nemen hoeft de belastingteruggaaf niet te worden teruggevorderd voor dat gedeelte dat betrekking heeft op de hypotheekrente. De kosten van groot onderhoud en ingrijpende reparaties worden vastgesteld in het prijzenboekje. Het gaat dan om:

- onderhoud woning;
- onderhoud c.v.-installatie.

Deze kosten worden omgerekend naar een bedrag per maand.

De woonkosten mogen niet hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag. De woonkostentoeslag wordt vastgesteld naar analogie van de Wet op de huurtoeslag (hoofdstuk 3, paragraaf 3). Dit betekent dat minimaal een bedrag aan "normhuur" voor rekening van de woningeigenaar blijft, naast de percentages die conform de berekening van de huurtoeslag voor eigen rekening blijven. Eventuele bijdrage bijzondere woonlasten wordt op de woonkostentoeslag in mindering gebracht.

Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Woonkostentoeslag boven de huurgrens van de huurtoeslag

Indien een huurwoning, dan wel een eigen woning wordt bewoond, waarvan de woonkosten hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag, wordt voor ten hoogste een jaar een toeslag verleend. De toeslag wordt als volgt berekend:

- Totaal huurbedrag € X,-
- Maximale huurgrens van de huurtoeslag € Y,-
- Restant huurbedrag € X,- -/- € Y,-

Voor dat deel van de huur tot € Y,- wordt de berekening van de huurtoeslag toegepast.

Voor het restant huurbedrag boven de huurgrens van de huurtoeslag wordt 100% aan woonkostentoeslag toegekend. Aan de verlening van de bijzondere bijstand wordt de verplichting verbonden, dat de belanghebbende alles in het werk stelt om goedkopere woonruimte te verkrijgen, die het best overeenstemt met de eigen financiële omstandigheden en mogelijkheden. Voor een koopwoning betekent dit dat de woning te koop wordt gezet voor een realistische prijs, er bij een top-hypotheek met de bank afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld de makelaarscourtage, dat de woning goed wordt onderhouden, enzovoort. Voor een huurwoning betekent dit dat actief wordt gezocht naar een andere woning door inschrijving, reageren op advertenties enzovoort.

De toeslag wordt telkens voor één jaar verlengd, indien en zolang naar het oordeel van burgemeester en wethouders de belanghebbende nog niet heeft kunnen voldoen aan de voorwaarde om goedkopere woonruimte te verkrijgen. Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Vergoeding verhuis- en (her)inrichtingskosten

Indien aan de voorwaarde van het verkrijgen van goedkopere woonruimte is voldaan wordt aan de belanghebbende een verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding toegekend. De hoogte van de verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding wordt afgestemd op de noodzakelijk te maken kosten en wordt vastgesteld in het prijzenboekje.

14.2 Kosten huis

Brandschade

Sommige schades kunnen bij de verhuurder worden gedeclareerd. In principe dient men zich voor brandschade voldoende te verzekeren. Is men niet verzekerd dan ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij belanghebbende. Deze zal zelf een oplossing moeten zoeken zoals een lening bij de Kredietbank. Als de lening wordt afgewezen kan in bijzondere omstandigheden leenbijstand worden verstrekt conform het prijzenboekje.

Huur en vaste lasten tijdens detentie of TBS

Op grond van de Participatiewet heeft degene die rechtens zijn vrijheid is ontnomen geen recht op bijstand. Er kunnen omstandigheden zijn om toch bijstand te verstrekken ter hoogte van de huur en vaste lasten. Het gaat hier om een periode van maximaal 3 maanden. Verblijft iemand langer in detentie of TBS dan is het financieel gunstiger de huur op te zeggen en is er geen noodzaak tot bijstandsverlening. De drie maanden kunnen dan gebruikt worden om de opzegging van de huur etc. te regelen. Wil iemand desondanks de woning aanhouden dan komt dit voor eigen rekening. Bij zeer zwaarwegende omstandigheden kan na drie maanden leenbijstand worden verstrekt. Hiervoor dient de noodzaak te worden aangegeven door de belanghebbende of de reclassering. Bij ZW, WAO, WAZ, Wajong, TW en ANW loopt de uitkering nog een maand door na detentie of opname. Dit in tegenstelling tot de Participatiewet die onmiddellijk wordt beëindigd.

Huur en vaste lasten tijdens opname inrichting (geen TBS)

Personen die zijn opgenomen in een inrichting/ ziekenhuis moeten hun woning "tijdelijk" verlaten. Verblijft belanghebbende in een inrichting/ zorginstelling dan kan het zo zijn dat het verstandig is dat de woning wordt aangehouden. Van geval tot geval dient de noodzaak te worden vastgesteld.

- Indien een klant tijdelijk, als uitgangspunt geldt maximaal drie maanden, verblijft in een inrichting (bijvoorbeeld bij revalidatie of observatie) of als belanghebbende in de weekenden naar huis gaat, dan loopt de Participatiewet-uitkering voor levensonderhoud door en vindt geen normwijziging plaats. Er is in dat geval geen reden om voor huur en vaste lasten bijzondere bijstand te verstrekken.
- Dit ligt anders als de zak- en kleedgeldnorm wordt verstrekt. Voor de extra kosten (vaste lasten en huur en eventuele reiskosten bij weekendverlof) kan bijzondere bijstand worden verstrekt.

Vergoeding verhuis- en (her)inrichtingskosten

Indien aan de voorwaarde van het verkrijgen van goedkopere woonruimte als bedoeld in de beleidsregel 'Woonkostentoeslag boven de huurgrens van de huurtoeslag' is voldaan wordt aan de belanghebbende een verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding toegekend. De hoogte van de verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding wordt afgestemd op de noodzakelijk te maken kosten en wordt vastgesteld in het prijzenboekje.

15. Begrafenis en crematie (uitvaartkosten)

In dit hoofdstuk wordt een onderscheid gemaakt tussen de uitvaartkosten als er een opdracht tot lijkbezorging is gedaan en de situatie als er geen opdracht tot lijkbezorging wordt gegeven.

Bij het berekenen van de draagkracht wordt uitgegaan van de maximale vergoeding zoals die in het prijzenboekje is opgenomen. Geen rekening gehouden met de eventuele meerkosten van de begrafenis / crematie.

15.1 Opdracht tot lijkbezorging

De kosten van een begrafenis of crematie kunnen niet worden geacht te behoren tot de noodzakelijke bestaanskosten van de overledene zelf, zodat bijstandsverlening voor deze kosten aan de overledene niet mogelijk is.

Uitvaartkosten moeten worden betaald uit de nalatenschap respectievelijk door de erfgenamen. Om een overledene te begraven of te cremeren, zal er een opdrachtgever moeten zijn die de opdracht tot lijkbezorging geeft. Normaal gesproken zal dat de echtgeno(o)t(e), het (de) kind(eren) of andere verwanten zijn. De opdrachtgever(s) moet(en) ook de kosten van de lijkbezorging voldoen. Er wordt in dit verband ook wel gesproken over 'uitvaartkosten'. De kosten van een begrafenis of crematie behoren tot de passiva (schulden) van de nalatenschap en komen voor rekening van de erfgenamen. Deze kunnen ieder voor zich en op persoonlijke titel bijzondere bijstand aanvragen, voor zover hun erfdeel niet toereikend is en het hen aan middelen ontbreekt om hun aandeel in deze kosten te kunnen voldoen.

Met betrekking tot de kosten die verband houden met de begrafenis of crematie van een overledene bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening. Als voorliggende voorziening moet gedacht worden aan:

- uitvaart-, levens- of ongevallenzekeringsverzekering;
- een in een depositiefonds gestort bedrag met begrafenis/crematiebestemming;
- lidmaatschap van een speciale begrafenis/crematievereniging;
- nalatenschap/spaargelden (waaronder ook het vrij te laten bescheiden vermogen).

Het aandeel in de begrafenis- of crematiekosten van in het buitenland woonachtige erfgenamen behoort niet tot de noodzakelijke kosten voor de erfgenaam die bijzondere bijstand aanvraagt voor de begrafenis- of crematiekosten. Het feit dat de in het buitenland woonachtige erfgenamen niet in staat zijn bij te dragen in de begrafenis- of crematiekosten brengt dus niet met zich dat voor hun aandeel bijzondere bijstand wordt verleend aan een andere erfgenaam die bijzondere bijstand aanvraagt. Voor begrafenis- of crematiekosten in het buitenland verstrekt het college van burgemeester en wethouders geen bijzondere bijstand, ook niet voor de begrafenis- of crematiekosten in het buitenland van een in Nederland of in het buitenland overleden vreemdeling en ook niet voor een overleden Nederlander die buiten Nederland begraven of gecremeerd wordt.

15.2 Geen opdracht tot lijkbezorging

Er zijn ook wel eens situaties waarin er niemand is die de opdracht tot lijkbezorging kan (of wil) verstrekken. In die situaties is de Wet op de Lijkbezorging van toepassing. De Wet op de Lijkbezorging biedt in bijzondere gevallen de mogelijkheid om de uitvaart van een overledene te regelen. In het algemeen zal een beroep op deze wet echter pas mogelijk zijn als is gebleken dat er geen nabestaanden zijn die uitvaartkosten kunnen (met inbegrip van het vragen van bijstand voor deze kosten) of willen voldoen. Deze kosten worden niet bekostigd uit de bijzondere bijstand.

16. Individuele inkomensvoet

Inkomensgrens:	120% historische bijstandsnorm - voor 3 jaar of langer- en geen vermogen hoger dan de norm Participatiewet
Leeftijd:	vanaf 21 jaar
Frequentie:	Eén maal per 12 maanden

De bedragen zijn vastgelegd in de verordening Individuele inkomensvoet gemeente Enkhuizen.

Nadere voorwaarden Individuele inkomensvoet

In de Verordening individuele inkomensvoet gemeente Enkhuizen 2015 is geregeld onder welke voorwaarden mensen recht hebben op een individuele inkomensvoet. In de verordening is tevens vastgelegd wat wordt verstaan onder langdurig laag inkomen en de hoogte van de voet.

De gemeente dient altijd te beoordelen of aanvrager zicht heeft op inkomensverbetering. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Zicht op inkomensverbetering

De gemeente Enkhuizen verstaat onder het begrip 'geen zicht op inkomensverbetering': aanvrager heeft geen uitzicht, op midden lange termijn (in principe drie jaar), op betaalde arbeid. Enkele indicatoren hiervan zijn:

- Zorgcliënten (mensen die door WerkSaam zijn ontheven van hun arbeidsverplichting);
- Mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (Wajong, WIA, WAO, WAZ uitkering);
- Mensen met een WSW of beschutwerk indicatie;
- Mensen boven 60 jaar.

Een individuele afweging is altijd nodig. Het hebben van een baan, ook al levert dat langere tijd een laag inkomen op, kan ook arbeidsmarktperspectief geven. Een Wsw-dienstbetrekking kan bijvoorbeeld gericht zijn op het bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de werknemer met het oog op het verrichten van arbeid onder normale omstandigheden. Die doelstelling is echter niet voor iedereen een haalbaar streven.

Inwoners die in principe *wel* uitzicht op inkomensverbetering hebben zijn:

- Studenten die een beroeps- of wetenschappelijke opleiding volgen. Voor studenten en degenen die korter dan drie jaar geleden een studie hebben afgerond, geldt dat zij ondanks hun laag inkomen geen recht op een inkomensvoet hebben omdat ze uitzicht hebben op inkomensverbetering. *Studenten die tevens een arbeidsbeperking hebben behoren niet tot deze uitsluitingsgroep.*

- Vergunninghouders in de eerste drie jaar van aankomst omdat ze nog moeten onderzoeken wat hun kansen zijn op de Nederlandse arbeidsmarkt. Wederom gaat het om een individuele beoordeling. Het kan zijn dat een vergunninghouder een (niet eerder gediagnosticeerde) arbeidsbeperking heeft.

Verrichte inspanningen

Voor toekenning dient aanvrager aantoonbaar inspanningen te hebben geleverd om tot inkomensverbetering te komen. Het uitgangspunt van de regeling is dat inwoners ook een verantwoordelijkheid hebben om hun inkomenspositie te verbeteren. Voldoende inspanning leveren is afhankelijk van de krachten en bekwaamheden van de persoon, maar de volgende richtlijnen helpen bij de beoordeling.

Voor mensen met een algemene bijstandsuitkering is een indicator van inspanning solliciteren op werk. WerkSaam beoordeelt of iemand voldoende inspanning levert; bij onvoldoende inspanning kan WerkSaam een maatregel opleggen. Indien er geen maatregel is opgelegd door WerkSaam gaan wij er vanuit dat voldoende inspanning is geleverd. Tenzij uit een andere bron een ander beeld ontstaat. Als een maatregel is opgelegd dient het wel het gevolg te zijn van onvoldoende inspanning op het re-integratietraject.

Voor mensen met een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsverklaring van het UWV kan het oppakken van vrijwilligerswerk of deelname aan re-integratietrajecten worden gezien als inspanningen als hiermee iemand participeert in de samenleving.

17. Overig

Uittreksels BRP

Omschrijving kosten

De uittreksels uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) kunnen worden verkregen bij Dienstverlening. Aan een uittreksel zijn kosten verbonden.

Hoogte bijzondere bijstand

Afhankelijke van het doel kunnen de kosten van het aanvragen worden vergoed. De kosten van het uittreksel (in 2011 € 11,50).

Draagkracht

Voor deze kosten is de draagkrachtberekening van 120% van toepassing.

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend.

18. Slotbepalingen

18.1 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang 1 januari 2021 onder gelijktijdige intrekking van de beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2015.

18.2 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2021.

Vastgesteld bij collegebesluit in de vergadering van burgemeester en wethouders van 8 december .

Enkhuizen, 8 december 2020

Burgemeester en wethouders van Enkhuizen

De secretaris,

Dhr. A.N. van den Bergh

De burgemeester,

Dhr. E.A. van Zuijlen